

Sygn. akt III KK 417/19

POSTANOWIENIE

Dnia 13 sierpnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 13 sierpnia 2019 r., na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

sprawy **M. B. i T. F.**

wobec których umorzono postępowanie o czyn zabroniony z art. 228 § 2

z powodu kasacji na niekorzyść wniesionej przez Prokuratora Okręgowego w R.

od wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 25 kwietnia 2019 r., IV Ka (...), zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w B. z dnia 16 października 2018 r, sygn. akt IV K (...),

p o s t a n a w i a:

- 1) oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2) obciążyć Skarb Państwa kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w B. wyrokiem z 16 października 2018 r. (sygn. akt IV K (...)) uznano:

- 1) M. B. za winnego czynów z art. 228 § 1 k.k. w zw. z art. 4 §1 k.k., za które orzeczono mu karę łączną 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie zawieszono na okres próby wynoszący 3 lata oraz karę łączną grzywny w wysokości 20 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 zł,

- 2) T. F. za winnego czynu z art. 228 §1 k.k. w zw. z art. 4 §1 k.k., z który wymierzono mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie zawieszono na okres próby wynoszący 2 lata oraz karę grzywny w wysokości 150 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na 20 zł.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w B. z dnia 25 kwietnia 2019 r. (sygn. akt IV Ka (...)) zmieniono zaskarżony wyrok w ten sposób, że ustalono, że zarzucone oskarżonym M. B. oraz T. F. czyny stanowią wypadki mniejszej wagi z art. 228 § 2 k.k. i na podstawie art. 101 § 1 pkt 4 k.k. i art. 102 k.k. oraz art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., postępowanie wobec oskarżonych umorzono.

Od powyższego prawomocnego orzeczenia kasację na niekorzyść wniósł Prokurator Okręgowy w R., zarzucając przedmiotowemu wyrokowi:

- „1. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa karnego materialnego, to jest art. 228 § 1 k.k. poprzez jego niezastosowanie oraz art. 228 § 2 k.k. poprzez jego wadliwe zastosowanie w wyniku uwzględnienia niewłaściwych przesłanek oceny wagi czynów zarzuconych oskarżonym M. B. i T. F. i bezzasadne przyjęcie, iż okoliczności, że od daty czynów oskarżonych minęło wiele lat oraz że oskarżeni byli jedynie elementem łańcucha, od którego zależały zamówienia, a kwoty korzyści majątkowych były relatywnie nieznaczne, uzasadnia uznanie czynów zarzucanych oskarżonym za uprzywilejowaną postać przestępstwa określonego w art. 228 § 2 k.k., ponadto nieuwzględnienie właściwych przesłanek przy dokonywaniu przedmiotowej oceny w postaci działania oskarżonych z zamiarem bezpośrednim i przemyślanym, sposobu i okoliczności popełnienia czynów, wagi naruszonych obowiązków, rodzaju i charakteru naruszonego dobra oraz rozmiaru grożącej szkody, co skutkowało uznaniem czynów zarzuconych oskarżonym za wypadek mniejszej wagi określony w art. 228 § 2 k.k., a w konsekwencji uznaniem, że nastąpiło ich przedawnienie i umorzeniem postępowania na podstawie art. 101 § 1 pkt 4 k.k. i art. 102 k.k. oraz art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k.;
2. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 457 § 3 k.p.k., polegające na niewskazaniu przez Sąd Okręgowy przekonujących przesłanek przemawiających za zmianą wyroku, albowiem wbrew regułom wynikającym

z art. 424 § 1 k.p.k. Sąd drugiej instancji nie wyjaśnił w uzasadnieniu do wyroku skąd wywiódł przekonanie, że fakt, iż czyny miały miejsce wiele lat temu rzutuje na ocenę stopnia zawinienia sprawców oraz stopnia społecznej szkodliwości czynów, a ponadto nie odniósł się do pozostałych okoliczności, które powinien rozważyć kwalifikując czyny oskarżonych jako wypadki mniejszej wagi.”

Podnosząc powyższe zarzuty, Prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w B. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym.

Prokurator w swojej kasacji dotyka dwóch kwestii – prawidłowości zastosowania przepisu prawa materialnego (art. 228 § 2 k.k. zamiast art. 228 § 1 k.k.) oraz braku adekwatnego uzasadnienia swojej decyzji w przedmiocie uznania czynów obu oskarżonych za przypadek mniejszej wagi. W uzasadnieniu kasacji przytoczył doktrynalne poglądy na pojęcie przypadku mniejszej wagi i proponowane kryteria oceny zachowania sprawczego pod tym kątem. Niezależnie od poglądu na konstrukcję przypadku mniejszej wagi (por. zestawienie koncepcji K. Banasik, Wypadek mniejszej wagi w prawie karnym, Prokuratura i Prawo 3, 2008 s. 48-67) Prokurator nie uzasadnił w stopniu wystarczającym dla poparcia tezy o rażącym charakterze naruszenia prawa materialnego, dlaczego m.in. brak wyraźnej oceny zachowania pod innym kątem, niż ten wskazane przez sąd i z uwzględnieniem dodatkowych jeszcze kryteriów miałby stanowić takie naruszenie. Podkreślił, że Sąd nie wziął pod uwagę zamiaru sprawców, wagi ich obowiązków, rozmiaru grożącej szkody itp., a skupił się na upływie czasu, fakcie bycia jedynie elementem łańcucha działań oraz relatywnie nieznacznej wysokości kwoty łapówki. W przeciwieństwie jednak do oceny stopnia społecznej szkodliwości, gdzie ustawodawca zadekretował wyraźnie, które aspekty czynu każdorazowo rzutować muszą na ocenę karygodności czynu, w przypadku tzw. wypadku mniejszej wagi kompleksowość oceny zachowania jest podobna raczej do wymiaru kary. W tej perspektywie Sąd ocenia przez pryzmat określonych elementów rzeczywistości, czy czyn zasługuje *in concreto* na taką karę, jak przewidziana jest w typie podstawowym. Przypomnieć wypada, o czym zdaje

się zapominać Prokurator, iż już Sąd I instancji uznał wymierzając karę w zawieszeniu, iż pomimo określonej karygodności czynu, inne okoliczności związane ze sprawcą i jego zachowaniem przed i po czynie uzasadniają przekonanie o braku potrzeby surowego ukarania. Wskazał m.in. na upływ czasu i nieznaczną kwotę łapówki. Prokurator wówczas nie kwestionował tego rozstrzygnięcia na etapie apelacyjnym.

Uznać należy, że brak wyraźnego odniesienia się do wszystkich wskazywanych w doktrynie czy judykaturze kryteriów oceny wypadku, jako mającego charakter mniejszej wagi nie może być uznane za rażące naruszenie prawa materialnego, podobnie jak ma to miejsce w przypadku wymiaru kary. Sędzia operuje tutaj w obszarze swojej dyskrecjonalności i jedynie orzeczenie o karze rażąco niewspółmiernej do okoliczności czynu pozwala na kwestionowanie prawidłowości rozstrzygnięcia. Dlatego też postąpienie Sądu i jego uzasadnienie nie stanowiło rażącego naruszenia prawa materialnego, ani też procedury (w zakresie „głębokości” uzasadnienia).

Należało, wobec tego orzec jak w sentencji.